

PROMETHEVS

KONGSTANKEN

KRISTIANIA

Ledelse som et eksistensielt valg | Leder vs. administrator
Kompromissløshet og fortvilelse | Vilje og kraft | Narsissisme hos ledere

LEDEREMNER OG KONGSTANKER

Å stå for noe eller å gå utenom

KONGSEMNERNE

«Kan et kongsemne ta kongsgjerningen på seg, som han kan ta kongskåpen på?» Slik spør Ibsens tvilende lederkandidat Skule i håp om å løse ledelsens gåte. Etter å ha vunnet all makt på slagmarken sitter han alene og søvnløs igjen som konge, for han har ingen tanke bak kongskronen, ingen ide om hvorfor han vil være konge og hvorfor andre burde følge ham. Enda verre er det at det er mannen han nettopp har slått som har alt dette...

Ibsen får sitt gjennombrudd med stykket «Kongsemnerne». Parallellen til dagens krav om at ledere skal stå for noe, være forvaltere av mening, er slående. Er det ikke nok å ha tilegnet seg ferdigheter som administrator, å ha lært seg å gjøre tingene rett? For kongsemnene blir svaret på disse spørsmålene forskjellen på suksess og fiasko, liv og død.

Det meldtes tidlig en morgen, at nå skimtet man en flåte; ingen kunne ennå se hvilken... over alle i et luftsyn så man strålende seil og friske flagg; et åndens fartøy seilte der oppe, større enn noe nede i flåten. Var det dens skytshelgen? Hvem kom på denne måten? Hva var dette for en flåte? Alle som hadde veddet, tapte. Flåten var verken den engelske eller tyske, den kom fra et av den gamle verdens minste folk... Det var den norske flåte som kom, og det med stor fart.»

Det er det norske åndsliv som hylles på dette patosfylte vis. Det er ført i pennen av Bjørnstjerne Bjørnson, hundre år før Gro mente at det var typisk norsk å være god, og det trykkes både i USA og Tyskland. Det forteller noe om den kraftfulle selvbevisstheten som preget Norge mot slutten av det 19. århundre. Bonderomantikken måtte gradvis vike for realisme, liberalisme og individualisme. Med et fyndig farvel til bønder i solnedgang går man til angrep på autoritetstroen og idylliseringen. Inn kommer krav om frihet, det enkelte menneskets rett til å være seg selv og til å følge sin egen overbevisning.

Med ruvende skikkelser som Ibsen, Hans Jæger og Oda Krohg, og med handlekraftige helter som Nansen, Sverdrup og Amundsen, vinner Norge sitt navn som foregangsland. Det bemerkelsesverdige er at disse skikkelsene ikke opptrer som en flokk, men nettopp som individualister, hver med sin stemme, hver med sitt krav på udødelighet.

Det hele topper seg på 1880-tallet, i Kristiania. Dette tiåret av norsk historie preges av kreativitet, mot og ikke minst overskridende vilje. I denne tiden finner vi annerledes svar på aktuelle problemstillinger i vår egen tid. Kristiania på slutten av 1800-tallet er et oppkomme av lederskikkelser, originale tenkere og innovative krefter.

«Kongstanken» retter et sterkt personlig og eksistensielt fokus på ledelse. I dette perspektivet er ikke ledelse definert av en posisjon eller rolle, men av viljen til å utrette noe som er av betydning for en selv og andre. Ibsen var forut for sin tid og berører det forskningen på ledelse bekrefter; at indre forankring og indre motivasjon i lederrollen gir bedre resultater. Det å stå solid forankret i seg selv var av avgjørende betydning for disse foregangsskikkelsene. Det bør være minst like betydningsfullt for oss.

«Menneskets adelsmerke er den frie vilje –men den er også vår byrde.»

«Jeg må ha noen om meg som lyder meg uten vilje selv.»

«Hvis bevisste handlinger er en trussel for min far, så får han heller leve farlig!»

«Å sikre rettetten – er en felle for folk som ønsker å nå sine mål.»

DAG 1

LEDER ELLER ADMINISTRATOR

Ibsens helteskikkelser overskrider seg selv og det gjennomsnittlige. De har et eksistensielt kall til å bli noe mer, til å ta ut andre sider av seg selv i samskaping med andre. De spenner ut seg selv ved å velge seg selv. Ved det blir de landemerker i sine omgivelser og ved det vinner de seg selv og trer i karakter. Ibsen går til frontalangrep på den flukt og feighet han mener preger tidens nordmenn, noe vi vel kan dra kjensel på den dag i dag. For Ibsens krav til ledere møtes av et påfallende ekko i akademiske ledermodeller som skiller mellom administratorer og ledere. De første søker stabilitet og regelstyring, de siste endring og mening. Visst trenger vi begge typer, men da som nå er det lederne som er mangelvare.

DAG 2

KRISTIANIABOHEMEN

Mot slutten av det 19. århundre hadde vår hovedstad et miljø med trykk nok til å sprengre grenser og skape noe nytt. Bohemen var det urovekkende kraftsenter i Kristiania. Dette miljøet avlet ikke bare malere og diktere, men også politikere og samfunnsformere. I tråd med moderne teorier om kreativitet og kompleksitet former de et unikt, innovativt miljø. De får imidlertid også erfare at det koster å sprengre grenser. I ren Nietzsche-stil jager de etter det ekte liv, og noen av dem brenner opp underveis, av absint og syfilis, men mest av alt av fortvilelse. Hans Jæger, Christian Krohg, og ikke minst kvinnen de alle vil ha, Oda Krohg, blir ledende skikkelser. Oda trer frem som en banebrytende sterk kvinneskikkelse, som tør å leve ekte, autentisk og gjøre det som er riktig for henne, til tross for tidens føringer. Oda er et eksempel på indre forankring og motivasjon i lederrollen, og hvilken kraft det kan ha når det blåser.

DAG 3

POLARFARERE OVER EVNE

De virkelig berømte heltene i Norge på denne tiden vant verden med ski på bena. Gjennom en unik kombinasjon av dristige ideer og nitid planlegging la de grunnlag for ekstreme prestasjoner som satte Norge på kartet. Fridtjof Nansen taler autoritetene midt imot og oppfyller filosofen Nietzsche sitt imperativ om at mennesket må finne sin egen sannhet. De kunne ikke klart det uten et mot og en gjennomføringsvilje andre nasjoner manglet. I vår polarhistorie finnes beundringsverdige bragder, men også spor av overmot, selvforherligelse og svik, stoff som bør være aktuelt for enhver leder. «Intet eller alt» var mottoet – på godt og vondt.

«Jeg må! Jeg må; så byder meg en stemme i sjelens dyp. Kraft har jeg, og mot til noe bedre, noe høyere, enn dette liv.»»

HENRIK IBSEN

OM PROMETHEVS

Vi er et velrenommert konsulentfirma som har spesialisert oss innen lederutvikling, ledergruppeutvikling/teamutvikling og organisasjonsforandring. Vi jobber med toppledergrupper, ledergrupper, kjører utviklingsprogrammer for ledere, arrangerer storsamlinger for alle i organisasjonen, samt utfører profesjonelle utviklingssamtaler (coaching) og trening av lederferdigheter (f eks retorikk). Vi skreddersyr og lager et utviklingsforløp i samarbeid med kunden. Dette kan bestå av utvalgte samlinger, noen ganger med profesjonelle samtaler ved siden av. Vi følger som regel organisasjonen over lengre tid, men kan også benyttes til å holde enkeltstående foredrag på konferanser eller interne arrangementer. Vi har solid erfaring fra mange bransjer, både innenfor privat og offentlig sektor, nasjonalt og internasjonalt.

Promethevs sin unike profil innebærer integrering av moderne ledelsesteorier med historiske personer og epoker. Vi lærer av skikkelser som fikk til det ekstraordinære, og trekker «gullkorn» av læring i lederrollen ut av historiske vendepunkter. Filosofi, kunst og skjønnlitteratur trekkes inn for å belyse sentrale poeng ved ledelse og samspill. Vi er kanskje mest kjent for våre kurs i utlandet, hvor vi bringer ledere tilbake til en annen tidsepoke, eksempelvis renessansen i Firenze, der de får utforske ledelse på høyt nivå gjennom å bli kjent med skikkelser som Lorenzo de Medici, Michelangelo, Leonardo da Vinci, Machiavelli og Dante. Vi knytter teori til engasjerende historier som både kan underholde og berøre, samt viktigst av alt; åpner opp for egen erkjennelse og utvikling i påfølgende øvelser, gruppearbeid og refleksjoner. Det er for eksempel lettere å se på dine egne skyggesider som leder, når du vet at selv store ledere som Cæsar, Nansen og Amundsen slet med noe av det samme.

Vi mennesker er sosiale vesener som fanges av historiefortelling, og vår pedagogiske profil gjør ledere og ledergrupper mer åpne for nye tanker, ærlig refleksjon og arbeid med egen utvikling og mellommenneskelig samspill. Historiske skikkelser og filosofisk tankegods i kombinasjon med forskningsbaserte leder-teorier – alt designet i en nøye gjennomtenkt utviklingsprosess – fremmer mer effektiv ledelse!

TRE HJØRNESTEINER I VÅR TILNÆRMING TIL LEDERUTVIKLING:

KLASSISKE PERSPEKTIVER: Bruk av historie, filosofi, litteratur og kunst for en dypere og annerledes vinkling. Ved å gå tett på en annen tidsepoke kan vi se vår egen tid og eget ståsted i nytt lys.

AKADEMISK TYNGDE: Tilnærminger forankret i solid teori og forskning

REFLEKSJON OVER EGEN PRAKSIS: Læring gjennom refleksjoner og utprøvinger i egen ledergjerning.

